

Nutidskunstnere

Her følger 4 beskrivelser af nutidige kunstnere, der ligesom P.C. Skovgaard har fokus på landskabet i deres kunst. Materialet er velegnet efter et besøg på Skovgaard Museet, hvor eleverne har set P.C. Skovgaards landskabsmalerier, og efterfølgende kan perspektivere guldalderkunsten på baggrund af nedenstående eksempler. Det er kunstnere med vidt forskellige udtryksmåder og tilgange til landskabet.

- Ulrik Møllers landskabsmaleri er næsten fotografisk i sin repræsentation og særdeles realistisk i sin fremstilling.
- Maja Lisa Engelhardts abstrakte og ekspressive naturskildringer forholder sig nært til det religiøse.
- Poul Anker Becks figurative landskaber fremstår både surrealistiske og som ironiske kommentarer til vores forhold til naturen i dag.
- "Sommerrejsen" er en udstilling, der åbner på Skovgaard Museet i 2012. Sommeren 1843 var P.C. Skovgaard og hans ven, kunstneren J.Th. Lundbye, på en rejse i Nordsjælland efter landskabsmotiver. I 2009 gentog en gruppe nutidige kunstnere denne rejse til Vejby. Vibe Bredal, Malene Hartmann, Marika Seidler, Cecilie Westerberg og Carina Zunino skabte en række værker inspireret af Skovgaards og Lundbyes værker samt inspireret af det Vejby, de selv oplevede. Med udgangspunkt i Viborg, som P.C. Skovgaard også har besøgt, tager kunstnerne på en ny rejse, denne gang til Viborg, for at lade sig inspirere af Skovgaard Museets samling og dens omgivelser i Viborgs smukke landskab. I foråret 2012 udstiller de deres værker i selskab med værker af Skovgaard og Lundbye på Skovgaard Museet.

Ulrik Møller, Landskaber

1. september - 26. november 2006

Skovgaard Museet viste i 2006 den første omfattende præsentation af Ulrik Møllers værker, deriblandt flere helt nye værker. Den danske maler Ulrik Møllers (f. 1962) værker er som fata morganaer - de ligner landskabsmalerier fra 1800-tallet, men er skabt i det 21. århundrede. Deres tilsyneladende naturalisme spiller øjet et puds, der først afsløres, når man nærmer sig hans lærreder.

Ulrik Møller tager arven fra kunsthistoriens landskabsmaleri op med en nutidig optik, der er smuk, men ikke idyllisk. Værkerne har ofte en melankolsk stemning. Ulrik Møller forherliger ikke det danske landskab, på trods af, at mange af hans malerier også rummer en stor skønhed.

Møllers skildringer er mennesketomme, Denne tomhed er fyldt med et strejf af uhygge, der gør Møllers landskaber indtrængende og urovækkende. Kontrasten mellem det skønne og det foruroligende giver værkerne en særlig intensitet og nærvær. De forfører os med deres tilsyneladende skønhed, men denne skønhed er gennemtrængt af tristhed og en vis unheimlichkeit. De nærmest hjemligt velkendte landskabselementer er ikke længere så hjemligt trygge.

Ulrik Møller er teknisk en eminent dygtig maler, men han er også en kunstner, der forstår at give sine billeder ånd. Han tager det nære og dagligdags og besjæler det med en melankoli, der giver værkerne en helt særlig stemning. Møllers motiver forestiller ikke bare jord, vand og himmel, de er symboler på hvordan det materielle og tilsyneladende håndgribelige kan opløses for vores øjne og afsløre verden som noget undefinerbart og flygtigt. Han bruger således den ydre verden til at give et billede af en indre verden. Ved at kombinere indtrykkene fra sin fynske barndom med impulser fra det vibrerende Berlin, hvor han bor i dag, skaber han et bud på eksistentielle betragtninger over det moderne liv.

Om kunstneren: Ulrik Møller, f. 1962, udd. maskiningeniør og autodidakt kunstner.

Kilde: Skovgaard Museet

Maja Lisa Engelhardt

Maja Lisa Engelhardt er en kunstner, der er optaget af landskabet og det religiøse i naturen.

Hendes næsten abstrakte motiver refererer til farver og former, til solens lys og skyggernes mørke, men farverne og lyset kan også rumme en kristen symbolik. Engelhardts malerier synes at stille spørgsmålet, om man kan finde det religiøse eller det åndelige i naturen - eller i naturen få en åbenbaring, som minder om en religiøs følelse - eller en fornemmelse af det sublime? Er det sublime jordisk eller overjordisk?

Den kristne billedverden spillede også en stor rolle for Skovgaard-familiens kunstnere. Både guldaldermaleren P.C. Skovgaard og hans børn Joakim, Niels og Susette, malede sjæfulde landskaber og religiøse motiver. Mest kendt er Joakim Skovgaards udsmykning af Viborg Domkirke (1901-1913), et hovedværk i dansk kunst.

Maja Lisa Engelhardts nyeste malerier er netop baseret på skabelsesberetningens fortælling om, hvordan gud skabte naturen. Dermed lægger Engelhardt sig i forlængelse af flere generationer af Skovgaard-familiens kunstnere.

I videre forstand placerer Engelhardts kunst sig midt i samspillet mellem Viborg Domkirke og Skovgaard Museet i form af sin kommende port til Viborg Domkirke. I den forbindelse har hun skabt en række relieffer i bronze og en gipsmodel i fuld størrelse af porten til Domkirken. Engelhardt bruges porten i både bogstavelig og overført betydning. En port kan åbnes op eller lukkes i. Den kan give adgang til noget eller være det, der holder dig ude. En port er en tærskel, hvor du står på den ene eller den anden side. Hendes kunst står på tærsklen mellem ude og inde - mellem naturens rum og kirkens rum.

Om kunstneren: Maja Lisa Engelhardt, f. 1956, uddannet på Det Fynske Kunstakademi fra 1978-1980

Kilde: Skovgaard Museet

Poul Anker Bech

Som landskabsmaler skabte Poul Anker Bech både sit helt eget univers og tog afsæt i en tradition for landskabsmaleri, der rækker tilbage til renæssancens landskaber.

Poul Anker Bechs skildringer af naturen er fyldt med kontraster: De veksler mellem genkendelige former (det figurative) og opløste former (det abstrakte). De er såvel realistiske som surrelle, fordi Poul Anker Bech ændrer på proportioner og perspektiv, så figurerne i billedet forholder sig anderledes til hinanden, end i den virkelige verden.

Som tidligere pilot tvister Bech sit perspektiv og sin vinkel på verden, så vi må spærre øjnene op. I Poul Anker Bechs landskaber er det nemlig ikke så indlysende, hvad der skal opfattes som det virkelige. For det er stemningen og følelsen af landskabet, der er det vigtigste for Bech, og på den måde har Bech noget til fælles med guldaldermalerne P.C. Skovgaard og J.Th. Lundbye.

Poul Anker Bech har selv sagt: “Virker jorden, havet og rummet ikke mægtigere på os, end den traditionelle landskabsskabelon er i stand til at udtrykke?”

Guldalderens landskabsmalere tilstræbte en meget høj grad af naturlighed i deres billeder. Alligevel møblerede de også lidt rundt på landskabselementerne for skønhedens og idealismens skyld. Poul Anker Bech går mange skridt videre, når han med humor – ofte tragikomisk humor – sammenstiller motiver, der ikke logisk hører sammen. Det får os til at undres og åbner hans værker både for mange fortolkningsmuligheder og mange betydningslag.

Litteratur:

- Inge Mørch Jensen, Poul Anker Bech, Vendsyssel Kunstmuseum, 2000.
- Kasper Monrad, Hverdagsbilleder. Dansk Guldalder, 1989.
- Artikel om Poul Anker Bech, skrevet af Finn Termann Frederiksen fra Randers Kunstmuseum, kan findes her http://www.poulankerbech.dk/litteratur/index_skrevet_om_dk.htm

Om kunstneren: Poul Anker Bech, 1942-2009, uddannet på Det jyske Kunstakademi 1966-67, cand.mag. i historie og kunsthistorie, Aarhus Universitet. 1967-73.

Sommerrejsen

I 1843 rejste P.C. Skovgaard og J. Th. Lundbye til Skovgaards hjemby Vejby i Nordsjælland. Her skabte de to kunstnere en række værker, der fastslog deres rolle som to af guldalderens største landskabsmalere. I 1989 blev denne rejse og deres værker genstand for en udgivelse og udstilling på Statens Museums for Kunst, skabt af overinspektør Bente Skovgaard, der selv var oldebarn af P.C. Skovgaard.

I 2009 gentog en gruppe nulevende kunstnere denne rejse til Vejby. Vibe Bredal, Malene Hartmann, Marika Seidler, Cecilia Westerberg og Carina Zunino skabte en række værker inspireret af Skovgaards og Lundbyes værker samt inspireret af det Vejby, de selv oplevede. I september-november 2010 udmøntede det sig i udstillingen "Sommerrejsen tilbage" på Munkeruphus. I sommeren 2011 tog kunstnerne på en ny rejse, denne gang til Viborg, for at lade sig inspirere af Skovgaard Museets samling og dens omgivelser i Viborgs smukke landskab. I foråret-sommeren 2012 udstiller de deres værker på museet under titlen "Sommerrejsen – en kunstnerisk rejse fra Vejby til Viborg".

P.C. Skovgaard rejste nemlig ikke kun til Vejby, men også til Viborg, hvor den jyske natur med sine store vidder blev udforsket som en helt særlig del af det danske landskab. I dag kan det virke som en anakronistisk kunstnerisk disciplin, men udstillingen vil demonstrere, at det er en metode, der kan tages op til revision og fornys. Viborgs natur og personer og Skovgaard-familiens kunst inspirerer således til en ny kunstnerisk skabelse på samtidskunstens præmisser.

Udstillingen vises ikke kun i museets særudstillingslokaler, men vil også brede sig blandt samlingen i resten af museumsbygningen. Således fremmes et direkte møde mellem de historiske og de nye værker, der skaber grobund for dialog og refleksion over forskelle, ligheder og forbindelser mellem dem. Derudover vil kunstnerne vælge enkelte ældre værker, der vil indgå som spor fra fortiden blandt de fem kunstneres værker.

Gruppens arbejdsmetode er at rejse til og opholde sig et sted samtidigt og ud fra det fælles grundlag af nyt stof og nye indtryk at skabe individuelle værker. Vandringen og rejsen giver tid og mulighed for en fælles refleksion og samtale, som kunstnerne udvikler ideer ud fra. Det giver dem også et nærmere kendskab til hinandens arbejde og det stof, de undersøger.

Det kunstneriske fælleskab i gruppen er en ramme for diskussioner og betragtninger om de steder, de befinder sig. Deres "stof" på denne sommerrejse til Viborg og Skovgaard Museet er Skovgaard familiens kunstnere, specielt P.C. Skovgaard, deres kunstneriske virke, den kollegiale udveksling, vandringen sammen i landskabet. Derudover Viborg-egnens lokaliteter, sagn og myter.

Med inspiration i Skovgaard og Lundbyes fordybelse i naturen handler de fem nutidskunstners udstilling også om menneskets forhold til naturen. Hvor Skovgaard og Lundbye holdt sig til de traditionelle medier: tegning og maleri, kaster de fem nutidskunstnere sig over de i dag til rådighed værende moderne medier kunstneriske og udtryksformer: tegning, maleri, fotografi, video, installationer, skulptur og udtrykker sig i lige så forskellige materialer. Udstillingen viser spor af vandringer i samme natur som Skovgaard færdedes i. Beskuerne involveres og udfordres til at engagere sig i de åbne spørgsmål udstillingen stiller til forholdet mellem menneske og natur.

Litteratur:

- Gitte Broeng, Sommerrejsen tilbage. På sporet efter den tabte tid, 2010, Hurricane-publishing og Gitte Broeng.
- Bente Skovgaard, Sommerrejsen 1843, Statens Museum for Kunst, 1989.

Om kunstnerne:

Vibe Bredahl, f. 1974, udd. Det kongelige danske Kunstakademi 1994 - 2000

Malene Hartmann, f. 1974, udd. Det kongelige danske Kunstakademi 1994 - 2000

Marika Seidler, f. 1972, udd. Det kongelige danske Kunstakademi 1994 - 2000

Cecilia Westerberg, f. 1967, udd. 1996-99 Chelsea College of Art & Design, BA (Hons) Fine Art, London, 1998 Det Kongelige Danske Kunstakademi, 1994-96 BA studier i kunsthistorie ved Københavns Universitet

Carina Zunino, f. 1974, udd. 1995-2001 Det Kongelige Danske Kunstakademi, 1999 Chelsea College of Art & Design.

